

GECE EĞLENCERİNDE YENİ BİR DENEYİM: GIRLS NIGHT OUT

A New Experience in Night Entertainment: Girls' Night Out

Goncağül TURAL*

ÖZ

Eğlence anlayışı yıllar boyunca bireylerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda gelişmiş ve yeni şekiller almıştır. Kentli insanın eğlence ihtiyacını karşılamak amacıyla kentlerde çeşitli eğlence mekânları açılmıştır. Barlar ve gece kulüpleri kent merkezlerinde açılan eğlence mekânlarından. Gece hayatı bakımından dinamik olan Eskişehir, barındırdığı bar ve gece kulüpleriyle her kesimden ve yaş grubundan bireye zengin bir eğlence hizmeti sunmaktadır. Öğrenci şehri olarak da anılan şehirde özellikle öğrencilerin eğlence anlayışlarına yönelik düzenlenen çeşitli konsept partilerle genç kesimin eğlence ihtiyacı karşılanmaya çalışılmaktadır. Düzenlenen partilerden biri de çalışmanın konusunu oluşturan “Girls Night Out” partisidir. Türkiye’de ilk kez, sadece kadınlara özel olarak bir gece kulübünde düzenlenen bu parti ile kadınlara hemcinsleriyle eğlenebilecekleri bir gece kulübü ortamı sunulmuştur. Yazıda, sadece kadınların katılabildiği Girls Night Out adlı parti, yapısal ve işlevsel yönleriyle ele alınmıştır. Çalışmanın verileri gözlem ve derinlemesine mülakat yöntemleri kullanılarak elde edilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, kadınlara özel düzenlenen partide, kadınların karma bir gece kulübünde olduğundan daha özgür ve güvende hissettikleri, gündelik hayatta tercih etmedikleri kıyafetleri giydikleri ve oluşan bu güvenli ortamın alkol tüketim biçimlerine de yansıtıldığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Eskişehir, kadın eğlenceleri, gece kulübü, yapı, işlev.

ABSTRACT

The understanding of entertainment has developed and taken new forms over the years in line with the interests and needs of individuals. Various entertainment venues were established in the city to meet the entertainment needs of urbanites. Bars and nightclubs are among the entertainment venues in city centers. Having a dynamic nightlife, Eskişehir offers a rich entertainment service to individuals of all ages and walks of life with its bars and nightclubs. Renowned as a student-friendly city, the city strives to meet the entertainment needs of young people with various concept parties organized especially for students' sense of entertainment. One of

* Yüksek Lisans Öğrencisi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Halk Bilimi Anabilim Dalı, Eskişehir/Türkiye. E-posta: goncagultural07@gmail.com. ORCID: 0000-0003-2083-323X.

the parties organized is the “Girls Night Out“ party, which is the subject of this study. For the first time in Turkey, this party, organized exclusively for women in a nightclub, offered women a nightclub environment where they could have fun with their fellow women. This article analyzes the structural and functional aspects of the Girls Night Out, a party that only women can attend. The study data were obtained through observation and in-depth interviews. The evaluations revealed that women felt more relaxed and safe at the party organized exclusively for women than in a mixed nightclub, that they wore clothes they did not prefer in their daily lives, and that this safe environment was reflected in the way they consumed alcohol.

Keywords: Eskişehir, women’s entertainment, night club, structure, function.

Giriş

Kültür, insan topluluklarının öğelerini, inançlarını, sanatlarını ve geleneklerini içeren çok yönlü bir kavramdır. Genellikle dil, sanat, müzik, giyim, eğlence, geleneksel pratikler gibi bir dizi unsuru içeren bu çok yönlü olgu insanların bir arada yaşamasını sağlar, toplumun ortak bir kimlik oluşturmaya yardımcı olur, ortak yaşam biçimini şekillendirir ve sürdürür. Geniş anlamda insan yaşamını şekillendiren kültür çeşitli unsurları bünyesinde barındırır. Kültür olgusunun çok çeşitli unsurları içerisinde barındırmasını “tavus kuşu” benzetmesiyle açıklayan Aslı Büyükokutan Töret (2020: 650), kültürün, ait olduğu toplumun algı, ilgi, tutum ve davranışlarının anlamlarını açıkladığını ifade eder.

Geniş bir yelpazeden bakıldığında insan yaşamını şekillendiren ve çeşitli unsurları içerisinde barındıran kültür, teknolojik gelişmeler, küreselleşme, göç, iletişim araçlarının evrimi, sosyal ve siyasal olaylar sebebiyle değişen canlı bir olgudur. Zaman içerisinde toplumlar yeni deneyimlerle karşılaştıkça teknolojik ilerlemelerle uyum sağladıkça ve kültürler arası etkileşimler arttıkça, kültürel unsurlar da buna bağlı olarak değişmekte ve evrim geçirmektedir. Bu değişim, geleneksel normların, değerlerin ve pratiklerin adapte edilmesi veya yeni unsurların kültüre entegre edilmesi şeklinde ortaya çıkabilir.

Sanayileşme ile kırsaldan kente doğru başlayan göç faaliyetleri il merkezlerinde kalabalık bir “kentli insan” profili oluşturmuş ve oluşan bu profil devam eden göçlerle birlikte günden güne genişlemiş ve zamanla kente özgü gelenekler meydana getirmiştir. Toplumların dil, din ve sanat gibi geleneklerinin yanında eğlencenin de yer aldığını belirten Yıldız’a (2021: 99) göre; eğlence anlayışı, toplumların yaşamlarını ve değerlerini yansıtmaktadır. İnsanlar arası iletişim ve etkileşimin bir türü olan eğlence toplumların

kendilerine ait kültürel kodlarından meydana gelir ve toplumsal farklılıkların nedenleri konusunda da önemli ipuçları verir. Bu anlamda eğlence toplumsal- kültürel bir ifade tarzı da olmaktadır (Meriç, 2000: 119). Şahsa ait, bireysel istek ile gerçekleştirilen eğlenceler bireysel boyutta ele alınabileceği gibi, toplum hayatının bir yansıması olarak da ele alınabilir. Bu bağlamda eğlenceler dar anlamda bireyleri, geniş anlamda ise toplumları yansıtan bir ayna görevi görmektedir. Bu nedenle toplumdaki değişimler eğlencelere bakarak yorumlanabilmektedir (Özdemir, 2005: 9).

Eğlence insanın temel ihtiyaçlarından biri ve aynı zamanda insanların gündelik hayatlarından uzaklaşmalarını sağlayan bir etkinliktir (Musaoğlu, 2022: 18). Eğlencenin insanlar için kadim bir gelenek olduğunu belirten Meriç'e (2000: 425) göre; eğlenceden uzak durmak "hastalık" belirtisi olarak görülmektedir. İnsanlar kendi zevk ve mizaçlarına göre şekillenen eğlence anlayışla birlikte, vakit geçirip eğlenmek için kahvehane, gazino, tiyatro gibi eğlenceler düzenlemişlerdir. İnsanların ilgi ve ihtiyaçlarına göre şekillenen eğlence anlayışıyla birlikte toplumlar her dönemde kendilerine uygun eğlence biçimlerini bulmuş ve uygulamışlardır (Keskin, 2006: 28). Toplumların eğlence biçimlerindeki değişiklik refah seviyesinin yükselişi, teknolojinin ulaşılabilirliği ve ulaşım araçlarının gelişimi ile ilişkilendirilebilir. Farklı toplumları görme ve tanıma imkânı sağlayan bu unsurlar sayesinde toplumlar çeşitli eğlence biçimlerini kendilerine uyarlamışlardır. Böylelikle eğlence biçimleri daha geniş topluluklar tarafından bilinmeye ve uygulamaya başlanmıştır. Yaşanan bu değişimle birlikte kent merkezlerinde gelenekselden farklı bir eğlence anlayışı şekillenmeye başlamıştır. Bu yeni anlayışla birlikte günümüzde kentlerde eğlenme, hoşça vakit geçirme, iş hayatının sebep olduğu yorgunluğu ortadan kaldırma amaçlarına yönelik çeşitli eğlence mekânları açılmıştır (Büyükokutan Töret, 2020: 653). İnsanların eğlence ihtiyaçlarını gidermek amacıyla kent merkezlerinde açılan bar ve gece kulübü gibi çeşitli eğlence mekânlarında popüler kültür unsurları eğlence biçimlerine dâhil edilmiş, geleneksel olandan ayrılma yaşanmıştır. Böylelikle popüler olan değişikçe toplumdaki eğlence anlayışı da buna bağlı olarak değişmiş/değişmeye devam etmektedir. Geleneksel formdan ayrılıp batılı formda yeniden şekillenen eğlence mekânlarından olan barlar ve gece kulüpleri özellikle genç kesimin eğlence anlayışını oluşturmaktadır. Öyle ki gençler arasında sıkça kullanılan "eğlenmeye mi çıksak" ifadesi, herhangi bir geleneksel eğlenceye değil, bar ve gece kulübü eğlencelerine çağrışım yapmaktadır. Eğlenmek için çeşitli bahaneler yaratmayan, bahanesiz eğ-

lence anlayışını benimseyen gençlik, çeşitli partilere katılarak eğlence doyumunu yaşamaya çalışmaktadır.

Girls Night Out adlı parti, Eskişehir’de sırasıyla Fakülte Performance Hall ve The Cave Event Hall & Clup’ın tamamen kadınlara özel olarak kapatılmasıyla oluşturulan bir partidir. Eskişehir’de yaşayan 18 yaş ve üstü kadınlara hemcinsleriyle eğlenebilecekleri bir gece kulübü eğlencesi sunmak üzere ilki 5 Ocak 2022, ikincisi 20 Mart 2023, üçüncüsü 24 Ekim 2023, dördüncüsü 8 Mart 2024 tarihinde toplamda dört kez düzenlenmiştir. Söz konusu parti, geleneksel kadın eğlencelerinin kent yaşamındaki değişimine bir örnek niteliği taşıması ve Türkiye’de ilk kez bir gece kulübünün tamamen kadınlara özel olarak kapatılmasıyla, değişen toplumsal cinsiyet normlarını ortaya koyması bakımından Türk halk bilimi sahasına veri teşkil etmektedir.

1. Çalışmanın Yöntemi

Eskişehir yeniliklere açık, modern zamana uyum sağlayarak yenilikleri benimseyen bir şehir olmasının yanı sıra kendi kültürel özelliklerini de korumaktadır. Barındırdığı genç ve eğitimli nüfus sayesinde sürekliliği olan bir yaşama sahip olmuş, eğlence kültürünü yaşam hâline getirmiştir (Yorulmaz, 2019: 52). Her kesimden insanın eğlence anlayışına özgü mekânlar barındıran Eskişehir, gece hayatı bakımından dinamik ve canlı bir ruha sahiptir. Gece eğlencelerinin bir parçası olan bar ve gece kulüpleri bakımından da sayıca zengin olan bir şehirdir. Şehrin hız kesmeyen dinamizmi içerisinde özellikle gençlere hitap eden birçok eğlence biçimi bulunmaktadır. Eskişehir’de yaşayan genç kesimin eğlence biçimleri arasında ilk sıralara partileri koymak yanlış olmayacaktır. Öyle ki gençler arasında eğlence ve parti birbirini karşılayan terimler hâline gelmiş, eğlenmeyi ve partiyi karşılayan “partilemek” ve “takılmak” ifadeleri gençler arasında yaygın olarak kullanılmaya başlamıştır.

Eskişehir’de bulunan barlar ve gece kulüpleri rutin eğlenceden ve tekrara düşmekten sakınmışlardır bu sebeple her daim popüler olanı takip ederek müşterilerine yenilikçi bir eğlence anlayışı sunmaya gayret göstermişlerdir. Şehrin merkezinde bulunan ve öğrencilerin popüler eğlence mekânlarından olan Fakülte Performance Hall ve The Cave Event Hall & Clup popüler kültürü gerek şarkı seçimlerine gerekse düzenledikleri çeşitli konsept partilere uyarlamalarıyla gençlerin eğlence anlayışlarına hitap ederek şehrin favori eğlence mekânlarından biri hâline gelmişlerdir.

Çeşitli zaman dilimlerinde Fakülte Perfonce Hall ve The Cave Event Hall & Clup’te düzenlenen ve Türkiye’de ilk kez bir gece kulübünün tamamen

kadınlara özel olarak düzenlenmesiyle gerçekleştirilen Girls Night Out adlı parti, sosyal medya paylaşımlarının milyonlarca kişi tarafından görüntülenmesiyle şehirde isminden söz ettiren ve ses getiren bir parti olmuştur. Çalışmada, söz konusu partinin oluşum fikri, düzenleyicileri, ön hazırlık aşaması, katılımcıları, parti işleyişi ve müzikleri ele alınarak işlevsel özellikleri ile değerlendirilecektir. Partinin planlama ve ön hazırlık aşaması için oluşturulan ve parti sonrası devamlılığını koruyarak sohbet grubu hâlini alan Whatsapp (iletişim uygulaması) grubuna katılarak partinin bütün adımları takip edilmiştir. Düzenlenen parti gözlemlenip, parti sonrası ekibin kurucusu Berfin Aydemir ile iletişime geçilerek derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiş ve ardından katılımcılarla görüşülerek parti hakkında görüşleri alınmıştır.

2. Eğlencenin Dönüşümü

Canlı bir olgu olan, öğrenilen, paylaşılan, sembollere bağlı olan, toplumu oluşturan bireyleri uyum içinde yaşatan, bütünleştiren kültür, işlevsel dir (Aça ve Yolcu, 2019: 346) ve değişime açıktır. Sanayileşmenin beraberinde getirdiği kente göç ve modernite gibi dinamikler yerel eğlence unsurlarının yapısında değişmelerin meydana gelmesine, hatta bazılarının ortadan kalkmasına neden olmaktadır (Özdemir, 2005: 65). Kentlerde yaşanan hızlı değişim, oluşan yeni kültürlerin ve yeni hayat tarzlarının etkisi şüphesiz eğlence kültürünü de etkilemiştir. İnsanların ilgi ve ihtiyaçlarına göre şekillenen kent yaşamı kökenli yeni eğlence biçimleri ortaya çıkmıştır. Değişen eğlence anlayışının modern ölçütler içerisinde mekâna da yansıdığını belirten Meriç'e (2000: 150) göre Batı kökenli eğlence biçimleri kadının konumunu birliktelikler, kıyafet, davranış vs. şeklinde birçok açıdan etkilemiştir. Geleneksel kodlara bağlı kalmayıp batılı bir formda şekillenen kadın eğlencelerine bir örnek teşkil eden Girls Night Out adlı parti, geleneksel kadın eğlencelerinden mekân ve mekânın beraberinde getirdiği yeme-içme biçimleri, müzik tercihleri ve dans biçimleri gibi unsurlarla büyük ölçüde ayrılmaktadır. Geleneksel kadın gün ve toplantılarının Batı eğlence biçimleriyle harmanlanarak farklı bir formda sunulması geleneğin devamı niteliğini taşımasa da geleneksel kadın eğlenceleri ile aynı işlevsel özelliklere hizmet ettiği söylenebilmektedir. Kırsal bölgelerde genellikle ortak alanlarında veya ev gibi sınırlı bir sosyal çevrede gelişen ve yoğunlukla erkeklerin egemen olduğu geleneksel eğlencelerin yerini kent merkezlerinde kadınların da aktif katılım sağladığı kapalı eğlence mekânları, özellikle barlar ve gece kulüpleri almış, eğlence kavramı "gece hayatı" ile özdeşleşmiştir. Eğlence zamanının geceye kaymasının nedenini boş zaman kavramıyla açıklayan Musaoğlu'na

(2022: 22) göre insanların hayatlarında çalışma saatleri çoğunlukla gündüz olduğundan, boş zaman algısı gençler ve yetişkinler için gece saatlerine kaymıştır. Gece saatlerinden sabahın ilk ışıklarına kadar hizmet veren gece kulüpleri, eğlence için ayırabilecekleri boş vakti gece saatlerinde yakalayan bireyler için tercih edilebilir mekânlar hâline gelmiştir. Güngör ve Orhan (2021: 99) kentlerin gece saatindeki kullanımında en etkin rolün gençlerde olduğunu hatta gençlerin kentsel gece hayatının biçimlenmesinde rol üstlendiklerini belirtmiştir. Eğlence mekânlarının yüksek ses ve göz alıcı ışık gösterileri ile belirli bir müddetten sonra gözü ve kulağı yorması bu durumun başlıca nedenlerinden biri olarak açıklanabilmektedir. Gençliğin verdiği dinamizmle birlikte bar ve gece kulübü eğlenceleri gençler tarafından daha “katlanılabilir” olduğundan tercih edilme oranı da yetişkinlere nazaran daha fazladır. Bu nedenle barlar ve gece kulüpleri müşteri yoğunluğunu oluşturan gençlere yönelik eğlenceler düzenlemeye özen göstermektedir.

Bar ve gece kulübü eğlencelerinin çeşitlenmesini ve rutine bağlanmasını sağlayan unsurların arasında ilk sıralara konsept partiler konulabilmektedir. Bunlara örnek olarak pijama partisi, Halloween (cadılar bayramı) partisi, dönem partileri (70’ler, 80’ler, 90’lar, 2000’ler), Türkçe pop partisi, rap partisi, dans partisi, karaoke partisi vb. verilebilmektedir. Düzenlenen konsept partilere bir yenisini ve daha önce hiç düzenlenmeyi ekleyen “Red Lips” ekibi “Girls Night Out” adlı partiyle Türkiye’de bir ilk olma özelliği kazanmıştır. Girls Night Out adlı parti, Türkiye’de ilk kez bir gece kulübünün tamamen kadınlara özel olarak kapatılması özelliğini taşımaktadır. Kadınların, üzerlerinde baskı hissetmeden eğlenebilecekleri bir gece düzenleme amacıyla kurulan “Red Lips” ekibi düzenledikleri Girls Night Out adlı partiyle kadınlara güvenli bir eğlence ortamı sunmayı amaçlamıştır. Tesettürlü kadınların karma bir gece kulübünde yargılayıcı bakışlara maruz kalmalarını da telafi eden bu parti, her kesimden ve her yaşta kadını bir araya getirmiştir.

Her ne kadar geleneksel kodlardan ayrılan ve kent yaşamında batı eğlence kültürünü esas alan eğlence mekânları açılmış olsa da bu eğlence mekânlarında kadınların kendini tamamen özgür ve güvende hissettiği bir ortam sunulamamıştır. “Gece eğlenmeye çıkmayı çok seviyorum ama sürekli olarak kendimi korumam gerekiyor. Masaya tanışmak için gelenler, ben dans ederken birden yanıma gelip dans teklifinde bulunanlar, bakışlarıyla rahatsız edenler gibi birçok örnekle karşılaşıyorum. Bu yüzden kendimi eğlencenin ritmine veremiyorum ya da istediğim şekilde giyinip özgürce dans edemiyordum. Girls Night adlı parti bu sorunların hiçbirini yaşamak zorunda

olmadığım bir eğlence sundu.” (KK-3). “Erkeklerin olduğu bir mekânda kız kızı eğlenmeye çıktığımızda masada birimizin ayık olması gerekiyor, sadece bizim kendi eğlencesinden fedakârlık gösterdiğinde kalan kişiler rahatça eğlenebiliyor. Bu durum sadece mekân içinde değil, mekândan çıkışta güvenliğimiz için de geçerli oluyordu. Sadece kadınlara özel olan bu partide ise alkol limitimiz hiç olmadı.” (KK-2). Kadınların, erkeklerin olduğu bir gece kulübünde tamamıyla özgür olamadıkları gerçeği, sosyal etkileşimlerinin devamlı olarak dış faktörler tarafından sınırlandırılmasıyla açığa çıkmıştır. Erkeklerin bulunduğu eğlence mekânlarında kadınlar, sürekli bir savunma pozisyonunda olmak zorunda kalırken aynı zamanda kendi güvenliklerini sağlamak adına çaba harcamak durumunda kalmaktadırlar. Bu durum, kadınların eğlenme ve özgürce davranma haklarını kısıtlamakta ve kişisel alanlarını koruyabilmek için sürekli bir mücadele içinde olmalarına sebep olmaktadır. Ancak, sadece kadınlara özel olan Girls Night Out adlı parti kadınlara bu kısıtlamalardan arınmış bir ortam sunarak kadınlara tam anlamıyla özgür hissedebilecekleri, istedikleri gibi giyinebilecekleri, dans edebilecekleri ve arkadaşlarıyla keyifli vakit geçirebilecekleri bir deneyim sağlamıştır. Girls Night Out adlı parti bu bağlamda kadınların toplumsal cinsiyet normlarına tabi olmadan, istedikleri gibi davranabilecekleri ve kendilerini ifade edebilecekleri güvenli bir ortam sunmakta ayrıca kadınların birbirleriyle iletişim kurmalarına olanak sağlayarak kadın dayanışmasını ve birlik duygusunu güçlendirmektedir.

Partinin Ortaya Çıkış Fikri

Partiyi gerçekleştiren “Red Lips” adlı organizasyon ekibinin kurucusu olan Berfin Aydemir partinin ortaya çıkış fikrini ve oluşumundan şu şekilde bahsetmektedir: “Ben bir gece kulübünün sosyal medya yöneticiliğini yapıyordum yani eğlence mekânları yabancı olduğum bir ortam değildi. Bir gün, mekânda özellikle erkeklerin fazlaca gürültülü eğlendiklerini, bakışlarının devamlı kadınların üzerinde olduğunu ve kadınların onların yanında çok da rahat olmadıklarını fark ettim. Partinin oluşum fikri tam da o an başladı ve hemen mekânın müdürüne ‘sadece kızlara özel bir parti yapsak, mekân cıvıl cıvıl olsa güzel olmaz mıydı’ diye sordum. Bunun üzerine müdür, yüz kız toplayabilirsem mekânın alt katını bize özel düzenleyeceğini söyledi. Fakat bu yeni oluşmuş bir fikirdi ve benim bu organizasyonu planlayıp gerçekleştirebileceğim bir ekibim, yeterli bir çevrem ve parti düzenleme konusunda da pek tecrübem yoktu. Ne yapsam diye düşünürken X’te (sosyal medya uygulaması) paylaşım yapmaya karar verdim. O dönem sekiz bin takipçili bir hesabım vardı. Paylaşımımı Eskişehir’de yaşayan ve bana destek olmak is-

teyden bir kişi bile görsen birlikte her şeyi halledebiliriz diye düşündüm. Paylaşımımı 'Kızlar Eskişehir'de görüp görebileceğiniz en eğlenceli kız gecesini düzenleyeceğim. İçeride hiçbir erke olmayacak. Müzikleri biz seçeceğiz. Katty Perry, Lady Gaga, Hepsi 1 ne istersek... Bir de fotoğraf çekinme ve makyaj köşesi yapacağız, kulübü tamamen kapatacağız nasıl fikir?' şeklinde paylaşım yaptım. Bir, iki kişi yazar diye beklerken sadece beş dakika içinde bile on kişiden mesaj aldım. Telefonuma her baktığımda yüzlerce destek mesajı geldiğini gördüm. Bunun üzerine hemen mekânın müdürüne parti için alabileceğim uygun tarihi sordum ve o da bana hafta içi istediğim herhangi bir günü alabileceğimi söyledi. Aynı gece, X'den paylaşımımı görüp benimle iletişime geçen kızlarla partiyi planladık. On iki kişilik bir ekip kurduk. Sabahına buluşup kahve içip, detayları konuştuk, bilet tasarımlarını yaptık ve ertesi gün bilet satışına başladık. Mekânın alabileceği bin kişilik kapasite iki gün içerisinde doldu bu nedenle bilet satışlarını durdurduk. Bilet alabilen kadar alamayan da çok kadın oldu. Alamayan kadınlar partiyi tekrar düzenlememiz için istekte bulundu ve böylece toplamda dört kez düzenlemiş olduk.” (KK-1).

Görsel 1-3. 05.01.2022 parti biletleri; 24.10.2023 parti biletleri; 08.03.2024 parti biletleri.

Kendisi de Eskişehir'de öğrenci olan Berfin Aydemir tarafından planlanan ve sosyal medya aracılığıyla bu fikri görüp destekleyen kadınlarla birlikte hayata geçirilen parti ile kadınlara hemcinsleriyle özgürce eğlenebilecekleri bir gece kulübü ortamı sunulmuştur. Skinner vd. (2005) yaptıkları bir çalışmada, kadınların gece kulüpleri ve barları ziyaret ettiklerinde güvenli ve kadın dostu bir ortam istediklerini, erkeklerin yoğunlukta olduğu ortamın kadınlar tarafından en az tercih edilen ortam olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Kadınların birbirlerine olan gönüllü desteklerinden oluşan, biletleri iki gün içerisinde tükenen ve şehir dışından yüzlerce kadının katıldığı Girls Night Out adlı parti Türkiye'de yaşayan kadınların da erkeklerin bulunmadığı bir gece kulübünde eğlenme isteğini gözler önüne sermektedir. “Üs-

tümde devamlı olarak rahatsız edici bakışlar oluyor bu nedenle erkeklerin olduğu bir ortamda rahatça eğlenemiyorum.” (KK-4). “Erkeklerin olduğu bir gece kulübünde kız kıza eğlenmek gerçekten çok zor. Dans ederken temas edenler, bakışlarıyla rahatsız edenler, geceyi birlikte geçirmek isteyenler oluyor.” (KK-3). “Tesettürlü bir kadın olduğum için yargılayıcı bakışlara maruz kalmamak adına daha önce herhangi bir gece kulübüne gitmemiştim. Kız kıza düzenlenen bu parti benim yargılanmadan eğlenmemi sağladı.” (KK-6). “Kız kıza eğlenmeye çıktığımızda aramızdan bir kişi alkol içmiyor ya da bünyesini çok etkilemeyecek derecede içiyor ki olumsuz bir durumda karşı koyabilelim. Kadınlar için bir gece eğlenmenin arka planını bunlar oluşturuyor.” (KK-5).

Kadınların gece eğlencelerinde birincil sorunu güvenlik unsuru oluşturmaktadır. Her ne kadar mekânda bulunanların güvenliğini sağlamak amacıyla mekânın girişinde ve içerisinde güvenlik görevlileri bulunsa da kadınların üzerlerinde hissettikleri soyut baskının önüne geçilememiştir. Kız kıza gerçekleştirilen bu parti ile kadınlar kendi aralarında, üzerlerinde rahatsızlık veren bakışlar olmaksızın özgürce eğlenmişlerdir. Güvenliklerin, Dj’in ve mekân çalışanlarının tamamıyla kadınlardan oluştuğu bir gece kulübünde kadınlara hemcinsleriyle özgürce eğlenebilecekleri bir kulüp ortamı sunulmuştur. Partinin oluşum, uygulama ve tanıtım aşamalarında sosyal medyanın gücünden sıklıkla faydalanılmıştır. X (sosyal medya uygulaması) üzerinden yapılan bir paylaşıma gelen desteklerle parti fikri hayata geçirildiği gibi, parti içerisinde çekilen videoların birleştirilmesiyle oluşturulan video klip X üzerinden 9,7 milyon izlenme olarak hem partinin hem de şehrin tanıtımına katkı sağlamıştır.

Ekip Kurma Süreci

Teknolojinin gelişimi ve sosyal medyanın yükselişi iletişim ve etkileşim biçimlerinde değişimler meydana getirmiştir. Sosyal medya platformları, geleneksel medyanın ötesine geçerek insanların sesini duyurabileceği, fikirlerini yayabileceği ve hatta dönüştürücü güçlerini gösterebilecekleri bir alan hâline gelmiştir. Aydemir tarafından yapılan paylaşım sosyal medyanın gücüyle birlikte bir fikir olmaktan çıkıp kendisine uygulama alanı bulmuş, binlerce insana ulaşan paylaşım ekip oluşturma sürecini başlamıştır. Aydemir Red Lips adlı grubun oluşum sürecini şu şekilde ifade etmektedir: “Attığım tweetin bu kadar etkileşim alacağını hiç düşünmemiştim ama böyle bir organizasyonun gerçekleşmesi için atılan her destek mesajında heyecanım giderek arttı. Ekipte yer almak isteğini söyleyen kadınlarla detayları konuşmak ve planlama yapmak için hemen bir buluşma ayarladık. Buluşmaya

geldiğimde hepimizin birbirimizden çok farklı olduğumuzu gördüm. Kimisi öğrenci, kimisi iş kadını, kimisi yeni mezun, kimisi de sadece ‘partileyen’ on iki kadını bir araya getiren amaç, erkeklerin bakışlarından uzakta kız kıza bir gece geçirmektir. Ön tanışma faslından hemen sonra ülkede kadın olmanın zorluklarından ve en temel ihtiyaçlardan biri olan eğlenmenin bile rahatça gerçekleştirilememesinden konuştuk. Bu sohbetin ardından kadın kadının yurdudur diyerek birbirimizi sahiplendik, planlama kısmına geçtik. İçimizden bir kişi tasarım konusunda yetenekli olduğunu ve afişi tasarlayabileceğini söyledi ve tasarım işini devraldı. Geriye kalan işlerde iş bölümü yaptık örneğin kamera önünde rahat olabilen kişi tanıtım için çekilen videolarda oynadı. Kimisinin çevresi genişti reklam yaptı ve böylece ekibimizi kurmuş olduk. Ekibin ismine karar verirken önceliğimiz kadınlığı simgeleyen bir unsur olmasıydı. Bu nedenle Red Lips (kırmızı dudaklar) adında karar kıldık.” (KK-1).

Görsel 4. Ekip logosu.

Red Lips adlı ekibi oluşturan Aydemir, Whatsapp uygulaması üzerinden Red Lips ekibine ait sohbet grubu da oluşturmuştur. Sohbet grubunun ilanını “Red Lips ekibinin bir üyesi olmak ister misin” başlığı altında sosyal medya hesapları üzerinden paylaşarak bu ekibin daha fazla kadına ulaşmasını sağlamıştır. Güncel olarak 75 kişiden oluşan sohbet grubunda herhangi bir görev zorunluluğu bulunmadığından, katılımcılar grubu kendi istek ve ihtiyaçlarına göre kullanılmaktadır. Maddi olarak kazanç sağlamak amacıyla gruba dâhil olanlar partinin düzenleneceği tarihler arasında bilet satışı yaparak kendilerine ek kazanç sağlamaktadır. Buna ek olarak Aydemir tarafından sohbet grubunda paylaşılan iş ilanları da grupta yoğun talep görmekte ve birçok kadına maddi kazanç imkânı sağlamaktadır. “Ekipten ve kız grubumuzdan haberdar olan belirli bir kitle mevcut. Bu sebeple iş arayan barlar ve gece kulüpleri iş ilanlarını gruba iletmem için bana gönderiyor. Ben de sohbet grubumuzda paylaşıyorum ve illaki çalışıp ek kazanç sağlamak isteyen kadınlar oluyor.” (KK-1). Maddi kazanç sağlamanın yanı sıra sosyalleşmek ve yeni arkadaşlar edinmek amacıyla gruba dâhil olan kadınların sayısı daha fazladır. Kalabalık bir kız arkadaş grubu olarak niteleyebileceğimiz bu grup, düzenli olarak buluşmalar düzenlemekte, farklı aktivitelerle

sosyalleşmekte ve samimiyet kurmaktadır. “Bu grup sayesinde bir sürü yakın kız arkadaş edindim.” (KK-1, KK-2, KK-3, KK-6). Grupta bulunanlar yoğun olarak üniversite öğrencisi ya da yeni mezun kadınlardan oluşmaktadır fakat evli ve çocuklu kadınların da gruba dâhil olduğu görülmüştür. “Çocuklu kadınlar genellikle akşam buluşmalarına ya da gece eğlencelerine katılamıyor, bu sebeple çocuğa da uygun olacak gün ve saatte park, bahçe buluşmaları da gerçekleştiriyoruz. Kimimiz çocukla oyunlar oynuyoruz, kimimiz annelerle sohbet edip arkadaşlık kuruyoruz.” (KK-1). Her kesimden ve yaştan kadına hitap eden ekip, sadece buluşma günlerinde değil Whatsapp (iletişim uygulaması) üzerinden her gün iletişim hâlinde kalarak samimiyeti korumaktadır. Ayrıca sohbet grubundan her türlü yardımlaşma gerçekleştirilmektedir. Saçını kestirecek olan kişinin kuaför önerisi istediği, kombininde kararsızlık yaşayanın fotoğraf atarak hangisinin daha güzel olduğunu sorduğu, sevgilisinden ayrılanın dert yakındığı, yeni bir ilişkiye başlayanın mutluluğunu paylaştığı kalabalık bir kız arkadaş grubu hâline dönüşmüştür.

Parti Öncesi Hazırlık ve Parti Aşaması

Hazırlık aşaması partiden yaklaşık yirmi gün önce reklam ve tanıtım yaparak başlamaktadır. Bu süreçte Red Lips ekibine ait sosyal medya platformlarında parti için hazırlanan afiş ve bilet fotoğrafları paylaşılmaktadır. Bu paylaşımlara ek olarak partinin reklamı için özel olarak fotoğraf ve videolar çekilmekte ve parti gününe kadar sosyal medya hesaplarında gün aşırı olarak paylaşılmaktadır. Paylaşım destek olmak ve daha çok kişiye ulaşmasını sağlamak için sohbet grubunda bulunan kadınlar da şahsi hesaplarından gerekli paylaşımları yapmaktadır. Parti öncesi hazırlık aşamasını Aydemir şu şekilde açıklamaktadır: “Parti öncesinde öncelikle gerekli tanıtımımızı ve reklamımızı yapmak için ekibimize ait sosyal medya hesapları üzerinden paylaşımlar yapıyoruz. Tanıtım ve reklam aşaması devam ederken bir yandan da partimize şehir dışından gelecek olan ve kalacak yeri olmayan kadınlar için şehir merkezindeki kız apartları ile görüşerek en uygun ve güvenli olan yerle, kadınların bir gece konaklaması için anlaşıyoruz. Çünkü biz bir bakıma kız kızı bir parti yaparak kadınlara güvenli bir gece geçirmelerinin sözünü vermiş olduk. Bu sözümüzü sadece eğlence mekânından çıkana kadar değil gece bitene kadar devam ettirmek istedik. Bize destek olmak için, kız kızı eğlenmek için şehir ve hatta ülke değiştiren kadınlar buraya geldiklerinde kalacak yer stresi yaşamadan rahatça eğlensinler istedik. Kalacak yeri ayarladıktan sonra mekân için dekor ayarlamaya başlıyoruz. Bunun için bazı dekor ürünlerini kendimiz hazırlıyoruz bazılarını ise satın alıyoruz ve mekânı süslüyoruz. Bunlara ek olarak kadınların hoşuna gidecek

aktiviteleri de partimize eklemeye özen gösteriyoruz. Örneğin parti girişinde ücretsiz simli makyajlar yapmaları için makyaj stüdyosuyla anlaşılıyor. Aynı zamanda parti içerisinde aktivite olması amacıyla mekânın girişine manifest, itiraf ve dedikodu kutuları yerleştiriyoruz. Bu kutuların içine kadınların anonim olarak evrenden isteklerini, itiraflarını ya da dedikodularını yazmalarını istiyoruz.” (KK-1).

Görsel 5-7. Sırasıyla, kutular, makyaj sırası ve makyaj esnası.

Parti başlamadan yaklaşık olarak yarım saat erken gelen kadınlar öncelikle makyajlarını yaptırmaktadırlar. Bu esnada sırada bekleyen kadınlar birbirlerine iltifatlar etmekte, makyaj tüyoları vermekte ve çeşitli konularda sohbet edip samimiyet kurmaktadır. Geç katılım sağlayacak olan kadınlar için saat 23.00'a kadar ücretsiz simli makyaj hizmeti devam ettirilmiştir, gelen kadınlar önce makyajlarını yaptıırıp sonra partinin yapılacağı alana geçmiştir. Makyajı biten kadınlar biletlerini göstererek ve giriş çıkışlarda sorun yaratmaması adına bileklerine veya görünür olan herhangi bir bölgeye kaşe bastırarak partinin gerçekleştirileceği alana geçiş yapmışlardır. Kaşede yazı olarak, sosyal medyada özellikle kadınlar tarafından erkeklerin yaptıkları olumsuz davranışlara yönelik mizahi amaçlı kullanılan ve popüler hâle gelen “erkolar (erkekler) kapatılsın” söylemine karşılık olarak seçilen “erkoları kapattık” cümlesi yer almış, bu durum üzerine sosyal medyada “erkolar ilk Eskişehir’de kapatıldı” şeklinde mizahi paylaşımlar yapılmıştır.

Görsel 8. Girişte basılan kaşe.

Parti başlangıç saati 21.00'de sahneye çıkan Aydemir, önce kendini tanıtmakta ve katılım sağlayan bütün kadınlara destekleri için teşekkür etmektedir. Kadınların bilet alırken gerek yüz yüze gerekse sosyal medyadan iletişime geçtiği Aydemir, hiçbir kadına karşı yabancıklık hissetmemekte bütün kadınlarla en az bir kere konuşmuş olmanın verdiği rahatlıkla, herkesi arkadaşı olarak görerek hareket etmektedir. Bütün kadınların güzelliğine ve şıklığına iltifat eden Aydemir, “kadınlar erkekler için süsleniyor diye bir şey yokmuş” diyerek kadınların erkekler için değil kendileri için süslandıklarını söylemekte ve ardından iyi eğlenceler dileyip sahneyi DJ'e bırakmakta ve böylelikle parti başlamaktadır.

Görsel 9-10. Parti esnası.

Kıyafet Tercihleri

Kadınların partiye katılırken toplumsal cinsiyet normlarına tabi olmadan, kendi tercihlerine ve rahatlıklarına göre giyindikleri bu nedenle giyim tarzlarında daha özgür, dekolteli ve kişisel ifadeye dayalı seçimler yaptıkları görülmüştür. Rahatsız edilmeyecekleri ortam kadınların istedikleri ölçüde dekolteli giyinmelerine imkân sağlamıştır. Yaş, yaşam koşulları, inanış biçimleri vb. unsurlara göre şekillenen giyinme biçimleri, parti içerisinde de çeşitli unsurlara bağlı olarak değişiklik göstermiştir. Partiye katılım oranı en yüksek olan üniversite öğrencilerinin kıyafet tercihleri dekolteli ve mini kıyafetlerden oluşurken, yaşça daha büyük kadınların ise görece daha “kapalı” kıyafetler tercih ettikleri görülmüştür. “Erkeklerin de olduğu bir gece kulübünde istediğim şekilde giyinemiyorum, bu partide sadece kadınların olması kıyafet seçiminde özgürlük yarattı ve normalde dışarıda giyemeyeceğim kıyafetlerimi bu partide giydim.” (KK-1, KK-2, KK-3). Eğlence anlayışında meydana gelen farklılıklar geleneksel kodlardan ayrılrsa da bir kadının gece kulübüne gidip eğlenmesi bazı kesimler tarafından hoş karşılanmamaktadır. Özellikle tesettürlü kadınların gece kulübünde eğlenmeleri yargılayıcı bakışlara maruz kalmalarına neden olmaktadır. Kız kıza düzenlenen bu partide

ise tesettürlü kadınlara yargılayıcı bakışlara maruz kalmayacakları bir ortam sunulmuştur. Bu sebeple tesettürlü kadınların da partiye katılımında yoğunluk görülmüştür. Kız kıza olmanın yarattığı rahatlıkla ve ortamda herhangi bir erkeğin bulunmaması sebebiyle tesettürlü bazı kadınların partide “açıldığı” görülmüştür.

Yeme-İçme Biçimleri

Hunt ve Antin (2019) cinsiyet ve sarhoşluk ilişkisi üzerine yaptıkları bir çalışmada alkol kullanımının ve buna bağlı olarak sarhoşluk yaşamının geleneksel olarak erkek ve erkeklikle, alkolden uzak durmanın ise kadınlıkla ilişkilendirildiğini belirtmişlerdir. Benzer bir görüş olarak ise Plant (1997) alkol tüketiminin tarih boyunca cinsiyete dayalı olarak gerçekleştiğini ve kadınlarda alkol kullanımının tabu olarak görüldüğünü açıklamıştır. Günümüzde ise alkol tüketim alışkanlıklarına bağlı cinsiyetçi normlar zayıflamıştır. Alkol tüketiminin en yoğun gerçekleştiği ortamlardan olan barlar ve gece kulüplerinde kadınların da erkekler kadar alkol tükettiği gözlemlenmiştir. Girls Night Out adlı partide de içme biçimleri yoğun olarak alkollü içecekler etrafında şekillenmiştir. Bilet fiyatına dâhil edilen bir adet shot (genellikle tek bir yudumda, hızlı bir şekilde tüketilen küçük bir alkollü içki) katılımcıların büyük bir çoğunluğu tarafından parti başlangıcında tüketilmiştir. Parti süresi boyunca özellikle bira ve alkollü kokteyller tercih edilirken bunlara nazaran daha yüksek alkollü içecekler (viski, vodka, cin) de katılımcılar tarafından gece boyunca tüketilmiştir. Alkol kullanmayan katılımcılar ise alkolsüz kokteyller tüketerek geceyi sürdürmüş, parti boyunca herhangi bir yiyecek ise tüketilmemiştir. Kadınların alkol tüketim alışkanlıklarına yönelik olarak sosyal medyada özellikle erkek kullanıcılar tarafından, sadece kadınların katılım sağladığı bir partide, mekânın zarar edeceği çünkü kadınların bir bira içerek geceyi tamamlayacağına dair olumsuz varsayımlar yapılmıştır. Bu varsayımların aksine kadınların taciz edilme korkusu yaşamadan özgürce eğlendikleri bir ortamda alkol limitlerinin olmadığı görülmüştür.

Katılımcılar

Alkollü bir eğlence mekânına katılım yasal olarak +18 olarak belirlendiğinden katılımcılar 18 yaş ve üzeri kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların büyük bir bölümünü 18-24 yaş aralığında, çoğunluğu öğrenci olan genç kızlar oluşturmaktadır. Öğrencilerin yanı sıra farklı meslek gruplarından, özellikle özel sektör çalışanı orta yaşlı kadınların da partiye rağbet gösterdiği görülmüştür. 40 yaş ve üzeri kadınların ise katılım oranının yoğun olmadığı gözlemlenmiştir. “Yaşça büyük kadınların katılımı olmadı fakat sosyal

medya aracılığı ile bana ulaşan birçok kadın, kendilerinin çeşitli sebeplerle partiye katılamayacaklarını fakat gelmek isteyen birkaç genç kıza bilet hediye etmek istediklerini, genç kızların gönülleriince eğlenmelerini, bu durum onları partiye gitmiş kadar mutlu edeceğini söylediler. Bu durum üzerine hediye edilen biletleri, öğrenci olan genç kızlara hediye ettim” (KK-1). Kimi kızların ise partiye anneleri ile katılım gösterdiği gözlemlenmiştir. Aydemir bu durumu şöyle ifade etmiştir: “Kimi genç kızlar partiye katılmayı çok istediklerini ama ailelerinden izin alamadıklarını belirttikleri mesajlar atıldılar. Onların da anneleriyle telefonda görüşüp kızlarını gönül rahatlığıyla yollayabilecekleri bir parti olduğunu, hatta isterlerse kendilerinin de kızlarıyla birlikte de katılabileceklerini söyledim. Bu durum üzerine kimi anne sadece kızlarını gönderirken kimisi de kızıyla birlikte geldi ve hep beraber eğlendiler.” (KK-1).

Kız kıza gerçekleştirilen bu partiye içeride herhangi bir olumsuzluk yaşanmaması adına cinsel yönelimi eşcinsel olan bireyler dâhil edilmemiştir. Bu düşünceye saygıyla karşılayan kadınlar partiye katılmayı teklif etmemiş veya nefret söylemi barındıracak herhangi bir karşıt yorumda bulunmamıştır. Bu durumun aksine kendilerinin katılamayacak olmalarından ötürü katılacak olan birkaç kadına bilet hediye etmişlerdir. Bu sayede karşılıklı saygı çerçevesinde parti gerçekleşmiş, parti öncesinde, sırasında ve sonrasında herhangi bir olumsuzluk yaşanmamıştır.

Müzik Tercihleri

Müzik, ilk çağlardan günümüze kadar insanlar için eğlence ve dinlenme aracı olarak kullanılmıştır (Angı, 2013: 61-62). Eğlenme amacıyla gece kulüplerinde çalınan müzik türleri mekânın hitap ettiği kitleye uygun seçilmektedir. Farklı yaş gruplarından kadının bir arada bulunduğu Girls Night Out adlı partide her kesimden ve yaştan kadına hitap edecek şarkılar çalınmıştır. Seçilen şarkıların hareketli olmasına özen gösterilmiş, eğlencenin ritmini düşürecek parçalara yer verilmemiştir. Parti boyunca sahneye çıkmakta özgür olan kadınlar çalınan şarkılara isterlerse yerlerinde isterlerse de sahneye çıkarak eşlik etmiş, hep birlikte dans etmişlerdir. Parti boyunca çalınan şarkıların tamamını vermek mümkün olmadığından örnekler sınırlı tutularak aşağıda verilmiştir.

Nil Karabrahimgil “Bütün Kızlar Toplandık”, Seden Gürel “Çalkala”, Yonca Evcimik “Haydi Sallayalım Dünyayı”, Aqua “Barbie Girl”, Özlem Tekin “Dağları Deldim”, Beyonce “Single Girl”, Nil Karabrahimgil “Pırlanta”, Hande Yener “Kırmızı”, Hepsi “Yalan”, 4yüz “Kız Kıza”, Clymend “Candy Shop”,

Sezen Aksu “Rakkas”, Hadise “Düm Tek Tek”, Rihanna “Only Girl”, Rengin “Aldatıldık”, Tarkan “Kuzu Kuzu”, Aşkın Nur Yengi “Ay İnanmıyorum”, Dua Lipa “New Rules”, Rihanna “Rude Boy”, Kenan Doğulu “Çakkıdı”, The Weekend “Blinding Lights”, Sia “Cheap Thrills”, Anna “Gassolina”, Xir “Sallan”, Mirkelam “Her Gece”, Harun Kolçak “Gir Kanıma”, Shakira “Can’t Remember to Forget You”, Ozan Doğulu, Demet Akalın “Kulüp”, Hadise “Deli Oğlan”, Atiye “Salla”, Kader “Adamım”, Avril Lavigne “Girlfriend”, Gülşen “Lolipop”, Sedar Ortaç “Ben Adam Olmam”, Ajda Pekkan “Bambaşka Biri” vb. şarkılarıyla eğlence devam etmiş, 21.00’da başlayan parti 06.00’da son bulmuştur. Eskişehir’de bulunan gece kulüplerinde sıklıkla çalınan Türkçe Rap türüne ait parçalara parti boyunca bir iki tekrarı geçmeyecek şekilde yer verilmiştir. Bunun nedeni bu türdeki şarkıların genelinde fazlaca argo kullanımı bulunması ve bazı parçalarda ise kadınlara karşı olumsuz söylemlerin yer almasından kaynaklanmaktadır. Partide bu türe ait parçalar seçilirken kadınlara karşı olumsuz söylem barındırmaması gözetilerek seçilmiştir. Bu şarkıların aksine şarkı sözlerinde kadınlığın gücüne vurgu yapan parçalara ise sıkça yer verilmiştir. Parti genel olarak Türkçe ve yabancı pop eşliğinde sürdürülmüştür.

Partinin İşlevsel Özellikleri

Toplum hayatındaki değişimler eğlence anlayışında farklılıklar meydana getirmiştir. Kent merkezlerinde gelenekselden farklı eğlence mekanları açılmış, bu mekânlarda kadının ve erkeğin bir arada olduğu eğlencelerin yanı sıra kadınlara özgü gerçekleştirilen eğlenceler de ortaya çıkmıştır. Girls Night Out adlı parti kent yaşamı kökenli kadın eğlencelerine bir örnek teşkil etmektedir.

Eğlencenin kültürel bir gelenek olmasının yanı sıra siyasal, sosyal, psikolojik, eğitim, iletişim ve ekonomik işlevleri de bulunmaktadır (Özdemir, 2007: 12).¹ Eğlencenin birey açısından en önemli işlevi bireye gevşeme hissi vermesidir. Bireyler gündelik hayatın sıkıcılığını ve tekdüzeliğini eğlenceler sayesinde askıya alabilmektedir (And, 1982: 8).

Girls Night Out adlı parti bireye mutluluk vermesi ve gevşemesini sağlaması bağlamında işlevseldir. Kadınlara günlük yaşamın, iş veya okul hayatının yarattığı stres ortamından uzaklaşabilecekleri, hemcinsleriyle bir araya gelerek dans edip şarkılar söyleyebilecekleri bir ortam sunmaktadır. Eğlence esnasında alkolün bünyeye verdiği rahatlama etkisiyle kadınlar tamamıyla rahatlamakta ve diledikleri düzeyde eğlenmektedirler. Kadınlara

¹ Yapı ve işlev ilişkisi konusunda daha fazla bilgi için bk. (Yolcu ve Aça, 2017).

özgürce eğlenebilecekleri ortam sunan parti, Bascom'un (2005: 137-138) bahsettiği folklorun dört işlevinden biri olan hoşça vakit geçirme işlevine de sahiptir.

Eğlencenin bireysel bağlamında sosyalleşme işlevi olduğunu belirten Özdemir (2005: 331) bireyin, eğlence ortamlarına katılarak bir topluma ait olma duygusunu yaşadığını belirtmiştir. Girls Night Out adlı parti bu bağlamda işlevseldir. Birbirine yakın düzeyde, çoğunluğu genç kızlardan oluşan parti, kadınların birbirleriyle tanışmalarını ve sosyalleşmelerini sağlamaktadır. Kurulan bu iletişim, kadınları birbirine yakınlaştırmakta, toplumsal kadın dayanışmasını güçlendirme, aynı zamanda birbirlerine her fırsatta iltifat eden kadınlar birbirlerinin özgüvenini de yükseltmektedir. Özellikle partiye tek katılım sağlayan kadınların sayısındaki fazlalık göz önüne alındığında kadınların sosyalleşme konusunda bir tereddütlerinin olmadığı anlaşılmaktadır. Tek gelen kadınlar gittikleri her masadan kendilerine arkadaş bulabilmekte, birlikte eğlenebilmektedirler. Bu nedenle parti sosyalleşme, iletişim becerilerini geliştirme işlevlerine sahiptir. Gündelik hayatta bu denli girişken olamayan, arkadaşlık kurmakta zorluk yaşayan kadınlar bu partiye katılırken böyle bir kaygı yaşamamıştır. Bunun nedeni kadınların parti içinde birbirleriyle olan samimi iletişimi ve alkolün bünyeye verdiği rahatlama hissiyle açıklanabilmektedir.

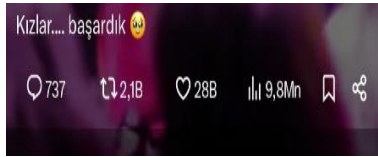
Partinin ekonomik işlevi de bulunmaktadır. Özellikle parti öncesi bilet satışı yaparak kendilerine ek gelir elde eden kadınlar için maddi kazanç kaynağı oluşturmaktadır. Bununla birlikte Red Lips ekibine ait sohbet grubunda paylaşılan iş ilanlarının da özellikle öğrenci olan genç kızlar tarafından rağbet görmesi ekonomik işleve dâhil edilebilmektedir.

Partinin eğitim işlevi de bulunmaktadır. Partinin gerçekleştirildiği ortamda yüksek ses dolayısıyla uzun sohbetlere giremeyen kadınlar özellikle mekânın tuvaletinde sessiz bir ortam yakalamakta ve burada birbirlerinden makyaj ve giyim tüyoları vermektedirler. Red Lips ekibine ait Whatsapp (iletişim uygulaması) sohbet grubu da eğitim bakımından işlevsel özelliğe sahiptir. Kadınlar bu grupta yardım duydukları her konuda birbirlerine danışıp, gerekli bilgiyi temin etmektedirler.

Dedikodu ve itiraf kutusundan çıkan, çoğunluğu cinsel itiraf veya dedikodu barındıran kağıtlar toplum içerisinde dile getirilmeyen ve tabu olarak nitelendirilen konuları kapsamaktadır. Kutulara atılan yazılar anonim olarak yazıldığından, kimliğin açığa çıkma olasılığı bulunmamaktadır bu sebeple kadınlar genellikle gündelik hayatta rahatlıkla paylaşamayacakları ve yar-

gılanmaktan çekindikleri cinsellik konulu itiraflarda bulunmuşlardır. Bu durum kadınların toplumsal ve kişisel baskılardan kurtulması bakımından işlevsel özelliğe sahiptir. Ayrıca kadınların gündelik hayatta tercih etmeyecekleri kıyafetleri ve makyaj biçimlerini tercih etmeleri de kadınların erkekler için süslendiği algısını yıkmaktadır bu sebeple kadınların toplumsal ve kişisel baskılardan kurtulması bakımından işlevseldir. Tesettürlü kadınların partiye katılımı da toplumsal ve kişisel baskılardan kurtulma bakımından işlevsel özelliğe sahiptir. Her ne kadar geleneksel kodlardan ayrılan ve kent yaşamında batı eğlence kültürünü esas alan eğlence mekânları açılmış, eğlence biçimleri değişmiş olsa da tesettürlü kadınların gece kulübünde bulunması bazı kesimler tarafından hoş karşılanmamakta bu sebeple yargılayıcı sözlere veya bakışlara maruz kalmaktadırlar. Tesettürlü kadınlara yargılanmayacakları bir eğlence ortamı sunan Girls Night Out adlı parti bu bakımdan işlevseldir.

Partiye katılmak için şehir dışından gelen kadınların sayıca fazla oluşu şehrin tanıtım faktörüne katkı sağlaması bakımından işlevsel özelliğe sahiptir. Parti öncesinde veya sonrasında şehri gezen kadınlar Eskişehir'e ait kültürel unsurları tanımakta, gittikleri şehirde tanıtılmaktadırlar. Bu bakımdan şehrin tanıtım faktörünün yanı sıra eğitim işlevini de barındırmaktadır. Aynı zamanda partiye ait görüntülerden oluşan video klibin X uygulaması üzerinden 9,8 milyon kişi tarafından izlenmesi de şehrin tanıtım faktörüne katkı sağlaması bakımından işlevseldir.

Görsel 11. Etkileşim sayısı.

Sonuç

Eğlence anlayışı yıllar boyunca insanların ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda gelişmiş ve kent merkezlerinde batılı forma bürünerek geleneksel seyrinden ayrılmıştır. Kırsal bölgelerde genellikle sınırlı ve dar bir çevrede gelişen ve yoğunlukla erkeklerin egemen olduğu geleneksel eğlencelerin yerini kent merkezlerinde kadınların da aktif katılım sağladığı kapalı eğlence mekânları, özellikle barlar ve gece kulüpleri almıştır. Batılı formda değişen eğlence biçimleri geleneksel kalıplardan ayrılrsa da kadınların kendi hemcinsleriyle eğlenip sosyalleşme arzusu geçmişten günümüze devam etmiştir. Değişen eğlence biçimlerine nazaran kimi kesimlerde değişmeyen dar

bakış açısı, kadınların alkollü bir eğlence mekânında güvensizlik hissi yaşlarına neden olmuş, bu durumun sonucu olarak kadınların eğlencesi soyut bir baskıyla kısıtlanmıştır. Kıyafet tercihlerinden makyaj biçimlerine, dans biçimlerinden, içme biçimlerine yansıyan baskı, kadınların özgürlüğünü daraltmış, kendileri gibi olamamalarına neden olmuş, rahatsız edici bakışlar altında eğlenmek durumunda bırakmıştır.

Türkiye’de ilk kez bir gece kulübünün tamamen kadınlara özel düzenlenmesiyle oluşturulan Girls Night Out adlı parti kadınlara özgür ve güvenli bir eğlence hizmeti sunmayı amaçlayarak ortaya çıkmıştır. Partiyeye katılım yoğunluğu kadınların karma bir gece kulübünde üzerlerinde hissettikleri baskıdan kurtulma ve özgürce eğlenme isteklerini gözler önüne sermektedir. Kız kıza gerçekleşen partide kadınlar gündelik hayatta ya da erkeklerin de olduğu bir gece kulübünde giymeyi tercih etmeyecekleri kıyafetleri giymiş, ışıltılı makyajlar yapmışlardır. Kadınların hissettiği bu rahatlık dans biçimlerine de yansımış, sahneye çıkarak hep birlikte dans etmişlerdir. Kadının kadına desteğiyle gerçekleştirilen söz konusu parti, kadın eğlencelerini farklı bir mekâna taşınması açısından önem arz etmektedir.

Eskişehir’de toplamda dört kez düzenlenen bu parti kadın eğlencelerini farklı bir boyuta taşımış olsa da oluşum fikrinin kadınların eğlenirken rahatsızlık hissetmesi olduğu unutulmamalıdır. Değişen dünya düzeni içerisinde değişmeyen sabit fikirli bireyler kadınların özgürlüğüne gölge düşürmedikçe bu ve bunun gibi partiler kadınlar için ihtiyaç değil keyfi bir eğlence hâline dönüşecektir.

Kaynakça

- Aça, Mehmet ve Yolcu, Mehmet Ali (2019). “Halk Bilgisinin İnanış Temelli Temsilleri”. *Halk Bilimi El Kitabı*. Ed. Mustafa Aça. Ankara: Nobel, 345-440.
- And, Metin (1982). *Osmanlı Şenliklerinde Türk Sanatları*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Angı, Eda Çiğdem (2013). “Müzik Kavramı ve Türkiye’de Dinlenen Bazı Müzik Türleri”. *İdil Dergisi*, 10: 59-81.
- Bascom, William (2005). “Folklorun Dört İşlevi”. Çev. Ferya Çalış. *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar*. Ed. M. Öcal Oğuz ve Selcan Gürçayır. Ankara: Geleneksel Yayınları.

- Büyükokutan Töret, Aslı (2020). “Kent Kökenli Kadın Eğlencelerine Yeni Bir Örnek: Kerem’le Kız Kıza”. *Folklor/Edebiyat*, 26(103): 647-670.
- Güngör, Merve ve Orhan, Ezgi (2021). “Gençlerin Akşam ve Gece Saatlerinde Kentsel Merkezi Alan Tercihleri”. *İdealkent*, 12(32): 95-122.
- Hunt Geoffrey & Antin, Tamar (2019) “Gender and Intoxication: From Masculinity to Intersectionality”. *Drugs (Abingdon Engl)*, 26(1): 70-78.
- Keskin, Yasemin (2006). *İstanbul’da Eğlence Hayatı (1923-1938)*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Meriç, Nevin (2000). *Osmanlı’da Gündelik Hayatın Değişimi Âdâbı Muâşeret*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Musaoğlu, Meriç (2022). *Eğlencenin Mekansallaşması: Gece Heterotopyaları Karşı Toplumdan Siber Topluma*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Özdemir, Nebi (2005). *Cumhuriyet Dönemi Türk Eğlence Kültürü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özdemir, Nebi (2007). “Osmanlı Tüketim Kültürü, Eğlence ve Yazılı Medya İlişkisi”. *Milli Folklor*, 73: 12-22.
- Plant, Moria (1997). *Women and Alcohol: Contemporary and Historical Perspectives*. London: Free Association Books.
- Skinner, Heather et al. (2005). “Nightclubs and Bars: What do Customers Really Want?”. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 17(2): 114-122.
- Yıldız, Hatice (2021). “Gaziantep İl Merkezinde Performans Bağlamında Kadın Dans Grupları ve Kadın Orkestraları”. *Yegah Musiki Dergisi*, 1: 97-121.
- Yolcu, Mehmet Ali ve Aça, Mehmet (2017). “Yapısal İşlevselcilik Açısından Folklorlarda Değişme ve İşlevsel Zorunluluklar Modeli”. *Folklor/Edebiyat*, 23(92): 13-28.
- Yorulmaz, Ekrem (2019). *Eskişehir’de Rekreatif Faaliyetlerin Dağılışı*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

EK

1. Sözlü Kaynaklar Listesi

- KK-1: Berfin Aydemir, Elaziğ, 1999, Ün. Öğrencisi. (Görüşme: 02.03.2024).
- KK-2: Helin Demirci, Van, 2000, Ün. Öğrencisi. (Görüşme: 02.03.2024).
- KK-3: Asya İlayda Gün, Aydın, 2000, Ün. Öğrencisi. (Görüşme: 04.03.2024).

KK-4: Ayşe Nur Arslan, Denizli, 1998, Ün. Öğrencisi. (Görüşme: 04.03.2024).

KK-5: Hazal Aslan, Sivas, 1999, Ün. Öğrencisi. (Görüşme: 04.03.2024).

KK-6: Kimlik bilgilerinin yazıda yer almasını istememiştir.

“COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri” çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir:

Yazarın Notu: Bu makale Prof. Dr. Aslı Büyükokutan Töret danışmanlığında hazırlanan “Kent Yaşamı Kökenli Eğlenceler Bağlamında Barlar ve Gece Kulüpleri: Eskişehir Örneği” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Teşekkür: Tez danışmanım Prof. Dr. Aslı Büyükokutan Töret’e teşekkür ederim.

Etik Kurul Belgesi: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu, 13.12.2023 tarih ve 2023-18 toplantı sayısı.

Çıkar Çatışması Beyanı: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.

The following statements are made in the framework of “COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors”:

Author’s Note: This article was produced from the master’s thesis titled ““Bars and Nightclubs in the Context of Entertainment Based on Urban Life: Eskişehir Example” prepared under the supervision of Prof. Dr. Aslı Büyükokutan Töret.

Acknowledgments: I would like to thank my thesis advisor, Prof. Dr. Aslı Büyükokutan Töret.

Ethics Committee Approval: Eskişehir Osmangazi University Human Research Ethics Committee, 13.12.2023 date and 2023-18 meeting number.

Declaration of Conflicting Interests: The author has no potential conflict of interest regarding research, authorship or publication of this article.